

Vištucké kríže, sochy, súsošia:

Božie muky.

Myšlienka zmapovať všetky kríže, sochy a súsošia, ľudovo nazývané aj "božie muky", ktoré sa nachádzajú v obci, alebo vo vištuckom chotári pretrváva vo mne už dlhšiu dobu. Veľmi intenzívne ma začala zaujímať po tom, ako som si prečítala veľmi výstižnú báseň s názvom "Meditácia pod krížom", ktorá sa začínala slovami:

"Zostaň s nami Pane,
lebo sa pripozdieva..."

Práve táto veta, prosba či vzdych sa mi stala akousi vedúcou myšlienkou - mottom celej mojej práce.

Kríže, sochy, súsošia, božie muky... Keby som robila anketu medzi roduvernými Vištuchanmi s jednou, jedinou otázkou: "Koľko krížov, sôch či súsoší sa nachádza vo Vištuku a v jeho chotári?" asi iba veľmi málo ľudí by mi dokázalo odpovedať presne a bez dlhého rozmýšľania. Ich správny počet je 18 a jeden kríž, vďaka vištuckým družstevníkom je síce obnovený, ale doposiaľ nebol posvätený. Musím ešte podotknúť, že všetky sú vo veľmi dobrom stave, udržiavané a zachované, čo slúži ku cti Vištuchanov. Prežili združstevňovanie, rozorávanie medzí, tvrdú dobu potláčania náboženského citenia a vyšli z toho ako víťazi, nič ich neporazilo, nič ich nezničilo.

Krížom, akoby si chceli naši prarodičia označiť svoj chotár, akoby chceli, aby kríž chránil dedinu od všetkého zlého, od nepriateľov, od zlých vplyvov. Myslím, že práve preto stojí kríž, alebo súsošie pri každej ceste, ktorá vedie do dediny, V smere od Báhoňa je to súsošie venované ku cti Najsvätejšej Trojici, na rozmedzí chotárov vištuckého a budmerického stojí ďalší kríž, pri ceste vedúcej do Šenkvic, nad priehradou spĺňa úlohu strážcu starý železný kríž, na rozmedzí medzi Vištukom a Jabloncom je socha Márie Magdalény, na hornom konci obce je kríž so súsoším. Jedine tento sa nenachádza na konci dediny asi preto, že niekedy dávno sa obytné domy končili v týchto miestach.

Okrem týchto sú tu ďalšie sochy svätých, patrónov, ochráncov ako socha svätého Vendelína ochráncu dobytky, svätého Jána Nepomuckého, svätého Urbana patróna vinohradníkov, svätého Floriána patróna hasičov a ďalšie.

Kríže, sochy, súsošia, božie muky.... Na mnohých je nápis: "Ku cti a sláve postavil... a potom nasleduje meno človeka, ktorý dal sochu postaviť určite s dobrým úmyslom osláviť Pána Boha a určite trošku aj s úmyslom zvečniť svoje meno.

Kríže, sochy, súsošia, božie muky.... Kto by vedel spočítať koľko ľudí sa pri nich pristavilo s motlídobou na perách, koľko vypočuli prosieb, vzdychov, sľubov či poďakovaní. Pri nich postáli ľudia, ktorí odchádzali za prácou do cudziny, aby sa obrátili a venovali posledný pohľad rodnej dedine, Určite vtedy prosili Pána Boha za šťastlivý návrat domov.

Postáli pri nich ľudia, ktorí sa šťastne domov vrátili, postáli pri nich chorí, aby prosili za zdravie, postáli zdraví, aby poďakovali za prežitý deň. Zastavili sa tu ľudia, ktorí sa vracali z poľa, aby poďakovali za úrodu, postáli pri nich matky, aby prosili za svoje deti, postáli deti, aby sa pomodlili za rodičov, postáli nevládni starci, ktorým určite na perách zneli slová:

"Zostaň s nami Pane,
lebo sa pripozdieva....."

Magdaléna Jurčovičová